

AA VVS 09 och NL 09 – en jämförelse

Nedan följer en jämförelse av skillnaderna mellan AA VVS 09 och NL 09. Endast sakliga skillnader som inte är obetydliga behandlas.

Jämförelsen utgår från punkterna i AA VVS 09.

Allmänt

Punkt 1.

1 st., Enligt denna punkt är offerttiden en månad om inte annat angetts. NL 09 saknar reglering av offerttiden.

2 st., Skyldigheten för säljaren att ha försäkring avseende produktansvar respektive åtkomstkostnader vid fel m.m. saknar helt motsvarighet i NL 09.

Författningar m.m.

Punkterna 3-4.

NL 09 saknar hänvisningarna i dessa punkter till lagar, förordningar och partsöverenskomna anvisningar avseende krav på varans utformning m.m. Detta bör dock i sak inte medföra någon egentlig skillnad.

Produktinformation och prover

Punkt 5.

Varan skall enligt denna punkt bl.a. motsvara information om varan som säljaren eller tillverkaren gjort allmänt tillgänglig. Detta är en helt motsatt reglering jämfört med NL 09 punkt 2 som säger att uppgifter i produktinformation endast är bindande för säljaren om avtalet uttryckligen hänvisar till denna information.

Punkt 6.

Regler om typprov saknas i NL 09

Meddelande

Punkt 10

En detaljreglering avseende adressering av meddelanden som saknas i NL 09.

Transport och mottagande

Punkterna 11-16

Dessa innehåller en rad detaljregleringar av transporten och mottagandet av varan som saknas i NL 09.

Den viktigaste skillnaden mellan bestämmelserna är att enligt punkt 11 skall säljaren ombesörja transporten och stå risken för att varan skadas under transporten och lossningen. NL 09 föreskriver en motsatt lösning; att leveransen sker Ex Works innebärande att köparen får hämta godset hos säljaren och stå

riskan för lastning och transport. Enligt NL 09 skall dessutom tolkningen av Ex Works följa definitionen i INCOTERMS liksom varje annan leveransklausul som parterna väljer att avtala om istället.

Returer

Punkt 17.

Regler om returer saknas i NL 09 närmast av den anledningen att bestämmelserna utgår ifrån att det vid industriella leveranser inte är aktuellt med partiell återgång av köpet eftersom köparen sällan får "varor över". Hur stor skillnaden i förhållande till AA VVS 09 i praktiken blir beror på vilka returregler en AA VVS-säljare tillämpar.

Leveranstid

Punkt 18.

NL 09 saknar regler om leveranstid för den händelse parterna glömt att avtala om detta. Detta innebär att köplagens regler blir tillämpliga varför leveransen skall ske inom skälig tid från avtalets ingående. AA VVS 09 föreskriver leverans utan dröjsmål vilket möjligen är något snabbare än köplagens krav.

Avisering om försening

Punkt 19 andra stycket.

Regeln om att säljaren inte behöver betala förseningsvite om köparen visas ha godtagit förseningen saknas i NL 09. Emellertid torde detta gälla utan uttrycklig regel därom.

Ansvar för försening

Punkterna 20 – 30.

Allmänt

Detta avsnitt, som handlar om leveransförsening, avviker i hög grad från NL 09. I varje avtal är regleringen av de olika kontraktsbrotten av central betydelse. De i punkterna 20 – 30 förekommande skillnaderna mellan AA VVS 09 och NL 09 är således bland de viktigaste.

Punkt 20.

Enligt AA VVS 09 är veckovitet 2% per påbörjad vecka medan det enligt NL 09 är 1% per påbörjad vecka. Även underlaget för vitesberäkningen avviker något.

AA VVS 09 föreskriver att vitet alltid skall vara lägst 1000kr, en regel som saknas i NL 09. Viktigare är dock att AA VVS 09 har ett vitestak på 20 % av det avtalade priset, medan taket enligt NL 09 är 10 %.

Punkt 22.

Här finns en specialregel som säger att om säljaren är fabrikant och köparen grossist, har köparen rätt till vite endast om det finns ett skriftligt ordererkännande med uttrycklig leveranstidpunkt. NL 09 saknar helt motsvarighet.

Punkt 24

Vid köparens försening med att ta emot varan har säljaren rätt till ersättning för därigenom uppkomna kostnader. Köparen ska självfallet också betala för varan som om den hade levererats. Enligt NL 09 har säljaren i denna situation rätt till ersättning endast om han häver köpet. Ersättningen är i detta fall begränsad till högst priset på de varor som hävningen avser.

Punkt 26

I AA VVS 09 är hävningsrätten vid försening inte omedelbart knuten till vitesreglerna utan beror på om förseningen är av väsentlig betydelse för part samt att den andra parten borde ha insett detta. Hävningsrätten i NL 09 vid säljarens försening bygger istället på att förseningen har varat så länge att köparen fått rätt till maximalt veckovite och att säljaren därutöver genom skriftligt meddelande från köparen beretts en sista chans att leverera (och att säljaren trots detta inte levererat). Säljarens möjlighet att enligt NL 09 häva vid köparens dröjsmål med mottagande av varan förutsätter på motsvarande sätt att säljaren genom skriftligt meddelande berett köparen en sista skälig frist att ta emot varan.

Punkt 27

Enligt denna punkt begränsas hävningsrätten ytterligare när det gäller varor som är specialtillverkade för köparen. Kan inte säljaren utan väsentlig förlust tillgodogöra sig varan på annat sätt får köparen häva köpet endast om han kan anskaffa motsvarande vara snabbare från annan leverantör. Denna regel saknas i NL 09 som inte gör åtskillnad mellan olika varor när det gäller köparens hävningsrätt.

Punkt 29.

AA VVS 09 har ett tak för det skadestånd part kan få vid hävning. Maximum är 20 % av leveransens värde. Härvid är part dessutom skyldig att avräkna annan ersättning som han får (vite). Enligt NL 09 kan köparen vid hävning utöver vitet erhålla maximalt ytterligare 10 % av priset som belöper på de varor som hävningen avser. Det betyder att enligt NL 09 är köparens maximala ersättning vid hävning 20 % av priset.

Punkt 30.

Denna punkt föreskriver att om köparen inte i tid (inom tio dagar) reagerar på säljarens skriftliga avisering om försening så skall den nya leveranstidpunkt som anges i aviseringen anses avtalad mellan parterna. Detta medför att köparen går miste om sin hävningsrätt. Med hänsyn till punkt 19 andra stycket är det inte helt klart om han bibehåller rätten till vite. NL 09 saknar regler om underlåtenhet att reagera på ett meddelande om försening. Detta innebär att köparen är behåller sin rätt att göra förseningspåföljder gällande, möjligen endast för det undantaget att köparen uttryckligen förklarar att han godtar förseningen.

Mottagningskontroll

Punkterna 31 – 33.

Dessa regler om mottagningskontroll saknar helt motsvarighet i NL 09. Till vissa delar följer de ändå av köplagen.

Reklamation

Punkterna 34 – 35.

Allmänt.

Reklamationsreglerna är en del av de allmänna reglerna om säljarens ansvar för fel. Liksom förseningsreglerna är felansvarsreglerna av väsentlig betydelse. Betydande avvikelser från felreglerna i NL 09 förekommer i AA VVS 09. Dessa avvikelser är sannolikt av ännu större vikt än skillnaderna ifråga om ansvaret för försening.

De reklamationsfrister som för olika fall anges i AA VVS 09 torde ungefär motsvara det generella kravet i NL 09 som innebär att köparen skall reklamera utan oskäligt uppehåll sedan felet visat sig. Dock finns det enligt AA VVS 09 möjlighet att enligt punkt 35 reklamera fel, som visar sig inom den ansvarstid som följer av punkt 36, senast två månader efter utgången av ansvarstiden. Detta är generösare mot köparen än motsvarande regel i NL 09, punkt 25, som föreskriver två veckor.

Säljarens ansvar för fel

Allmänt

Det finns i AA VVS 09 ingen uttrycklig skyldighet för säljaren att ansvara för s.k. åtkomstkostnader i samband med avhjälpande av fel. Av punkt 1 andra stycket framgår det att utgångspunkten ändå är att säljaren har ett sådant ansvar eftersom försäkringsplikt för sådana kostnader föreskrivs. Under alla omständigheter torde av bakomliggande rätt följa att säljaren ansvarar för sådana kostnader. I NL 09 punkt 27 har däremot säljaren uttryckligen befriats från ansvar för åtkomstkostnader.

Punkt 36.

Enligt AA VVS 09 är den grundläggande ansvarstiden för fel (garantitiden) 2 år. Motsvarande tid enligt NL 09 är ett år.

Specialregeln i AA VVS 09 med en ansvarstid på fem år, för varor som levererats till en entreprenad - liksom de produktspecifika undantagen från femårsregeln - saknar motsvarighet i NL 09. Å andra sidan saknar AA VVS 09 motsvarighet till regeln i NL 09 punkt 24 om förlängd ansvarstid för utbytta eller reparerade delar.

Punkt 39.

Enligt AA VVS 09 skall säljare avhjälpas fel utan dröjsmål och enligt NL 09 punkt 26 med den skyndsamhet som omständigheterna påkallar. Fristen i NL 09 är flexibel beroende på situationen och kan inte sällan innebära högre krav på skyndsamhet än fristen i AA VVS 09.

Punkt 40.

Denna specialregel innebär att säljaren, utöver garantireglerna, ansvarar i tio år för dolda fel av väsentlig karaktär vilka orsakats av säljarens vårdslöshet. Enligt NL 09 har säljaren inget ansvar efter garantitidens utgång. Till följd av reglerna om förlängd garantitid på utbytta delar kan säljarens garantiansvar sträcka sig längre än ett år, men till följd av den så kallade stupstocksregeln i NL 09 punkt 33 dock aldrig längre än två år.

Punkt 41

Enligt denna regel är säljaren skyldig att i den utsträckning som följer av hans ansvarsförsäkring ersätta skada som genom felet uppkommer hos köparen. Härmed torde avses fysisk skada. Av andra stycket framgår att köparen inte har rätt till ersättning för indirekta förluster till följd av avbrott och störning i industriell produktion.

Enligt NL 09 punkt 35 ansvarar säljaren inte för fysisk skada som leveransen vållar på fast eller lös egendom om leveransen alltjämt är i köparens besittning. Köparen har aldrig någon rätt till ersättning vid fel annat än då säljaren inte avhjälper ett fel och köparen därför häver köpet. Köparen kan då kräva ersättning med högst 20 % av priset vilket kan innefatta såväl hans direkta som indirekta förluster.

Punkt 42

Både AA VVS 09 och NL 09 har regler om köparens rätt till självhjälp vid fel. AA VVS 09 förutsätter att parterna kommer överens om sättet och kostnaderna för köparens självhjälp medan NL 09 ger köparen frihet att agera på egen hand under förutsättning att "han förfar med omdöme"(punkt 32). Enligt NL 09 måste köparen dessutom skriftligen gett säljaren en sista frist för att avhjälpa felet innan självhjälpen påbörjas.

AA VVS 09 ger dock köparen i brådskande fall möjlighet att på säljarens bekostnad avhjälpa fel utan överenskommelse som nämnts ovan under förutsättning att han förfar med omdöme och inom tre arbetsdagar rapporterar åtgärdens omfattning till säljaren. Därutöver anges att kostnaderna måste vara skäliga.

Punkt 43

Skyldigheten för fabrikant att medverka vid reglering av ansvar för fel när en installatör utkräver ansvar av en grossist saknas i NL 09. Omfattningen av fabrikantens ansvar är dunkel eftersom det knappast är rimligt att förstå regeln som att köparen/grossisten utan inskränkning kan transportera sitt ansvar mot sin kund/installatören bakåt i distributionskedjan.

Punkt 44

Skyldigheten för köparen att täthetsprova ledningar före igenfyllning av rörgrav saknar av naturliga skäl motsvarighet i bestämmelserna i NL 09.

Befarat avtalsbrott

Punkterna 47-49

Dessa regler om befarat avtalsbrott saknar i huvudsak motsvarighet i NL 09. Dock finns det i avsnittet om leveransförsening en regel i NL 09 punkt 14 som innebär att en köpare kan häva avtalet om det står klart att det kommer att inträffa en leveransförsening som skulle ge honom rätt till maximalt förseningsvite.

Pris

Punkt 50.

Enligt AA VVS 09 skall om inte annat skriftligen avtalats leveransdagens pris gälla. Denna regel saknar motsvarighet i NL 09 varför köplagens regel får tillämpas om parterna vid en leverans enligt NL 09 glömt att komma överens om priset. Det betyder att köparen skall erlagga ett skäligt pris.

Betalning och preskription

Punkterna 51 – 57.

Även i NL 09 finns regler om betalning; dock annorlunda och mer kortfattade än enligt AA VVS 09. NL 09 lägger i första hand fast en betalningsplan utifrån en tredelning av priset. Dessutom finns en dröjsmålsrättereglering som motsvarar AA VVS 09. Däremot saknas helt de särskilda regler om preskription av säljarens fakturakrav som förekommer i AA VVS 09.

Befrielsegrunder

Punkt 58.

Denna punkt som handlar om oförmåga att fullgöra avtalet till följd av force majeure eller omständigheter som den andra parten svarar för har en liknande motsvarighet i NL 09. Dock är förutsättningarna för att tillämpa regeln något generösare i AA VVS 09 eftersom det räcker med att de inträffade omständigheterna försvårar fullgörandet av avtalet medan det enligt NL 09 krävs att fullgörandet hindras.

Punkt 60.

Enligt AA VVS 09 får part vid långvarig force majeure häva köpet eller del därav, om fullgörandet inte kan ske inom skälig tid. Enligt NL 09 punkt 38, som endast möjliggör hävning av hela köpeavtalet, kan hävning ske först om fullgörandet av avtalet försenas mer än sex månader.

Punkt 61

Innebörden av denna regel om att ytterligare påföljder vid hävning på grund av force majeure endast får göras gällande om motparten vållat förseningen, är dunkel. NL 09 saknar motsvarighet.

Produktsäkerhet

Punkt 62.

Denna regel om säljarens ansvar för kostnader som åläggs köparen enligt produktsäkerhetslagen på grund av den levererade varans egenskaper saknar helt motsvarighet i NL 09.

Twist

Punkt 63.

Enligt denna punkt gäller som huvudregel att tvister skall slitas genom skiljeförfarande. Tvister där det omtvistade beloppet inte överstiger tio prisbasbelopp skall dock prövas av allmän domstol. I NL 09 finns inga undantag från regeln att tvister skall avgöras genom skiljeförfarande.

Övriga iakttagelser

I några avseenden innehåller NL 09 regler som saknas i AA VVS 09. Dessa är bl.a.:

De utfyllande reglerna i NL 09 punkterna 5- 8 om s.k. leveransprov, d.v.s. provningar av godset hemma hos säljaren före leverans vid vilka köparen medverkar. Dessa blir dock endast aktuella i den mån parterna kommit överens om att sådana prov skall utföras.

De relativt detaljerade reglerna i NL 09 punkterna 15 – 16 om köparens underlåtenhet att ta emot godset (jfr den mer kortfattade regeln i AA VVS 09 punkt 23).

Regeln i NL 09, punkt 20, om att godset förblir säljarens egendom till dess det är fullt betalt.

NL 09, punkt 29, enligt vilken köparen skall bära de merkostnader för avhjälpan av fel som säljaren orsakas för att godset befinner sig någon annanstans än den i avtalet angivna bestämmelseorten.

Reglerna i NL 09 punkt 35 om sakskada som godset vållar (produktansvar). Dessa regler innebär att köparen i stor utsträckning får svara för sakskada som godset vållar. I förhållandet mellan köpare och säljare fungerar regeln som en direkt ansvarsfriskrivning och vad gäller skada som drabbar tredje man fungerar den som en "hold-harmlessregel", d.v.s. att köparen i vissa fall skall ersätta säljaren för vad denne kan tvingas utge till tredje man. I AA VVS 09 finns det endast en ovan berörd regel i punkt 41 avseende säljarens ansvar för ett av fel i varan vållad skada vilken täcks av säljarens ansvarsförsäkring.